

Lys – Sjargong

Lumen(lm)

Lumen(**lm**) er en enhet som forteller hvor mye synlig lys en lyskilde gir ut totalt, i alle retninger. Hvor mye lys en lyskilde gir. I henhold til Europeisk Standard skal en energi effektiv lyspære som hevder at den er tilsvarende en tradisjonell lyspære ha følgende lumen verdier:

15W = 136lm

25W = 220-250lm

40W = 410-470lm

60W = 700-810lm

75W = 920-1060lm

100W = 1300-1530lm

150W = 2130-2430lm

Det finnes dog to begreper som kan forveksles med lumen(i og med at det beskriver lysmengde). Det er candela(**cd**) og lux(**lx**). Se under for nærmere beskrivelse

Lux(lx)

Lux er en internasjonal enhet for "opplysning" – en målestokk for hvor mye "luminous flux"(i lumen) er spredt over en gitt overflate(i kvadratmeter). I andre ord: det forteller deg hvor mye lys som når en overflate. $1 \text{ lx} = 1 \text{ lm/m}^2$. Altså 1 lumen per kvadratmeter er lik 1 lux.

Hvis en lyskilde gir 1000 lumen, hvor alt blir konsentrert på en kvadratmeter vil gi 1000lx, mens samme lyskilde over ti kvadratmeter vil være kun 100lx

1lux er lik lyset ved en fullmåned på en klar natt. 400lux er lik ved soloppgang/solnedgang på en klar dag. 320-500lux er et typisk kontor.

Candela(cd)

Candela er en betegnelse for hvor mye lys som stråler ut fra en lyskilde i en bestemt retning. Dette er vanligvis brukt for lyskilder som lyser en vei, slik som spotter. 1cd = lyset fra et stearinlys.

Det er viktig å huske at variasjon i gradespredning(hvor bredt en spot lyser) vil bety forskjellige candela med samme watt. Eksempelvis så kan en 12V 35W GU5.3 lyspære ha fra 9500cd til 700cd avhengig av om den er 10grader, 24grader, 36grader eller 60grader.

kWh

Kilowatt-hour er en enhet av energi lik 1000 watt-timer. Det er hva et 1000W apparat bruker på en time, eller hva en 1W apparat bruker på 1000 timer. Det er enheten som strømgeregningen din er telt i.

CFL

Vanligvis kjent som sparepærer, compact fluorescent light har et dårlig image/profil grunnet oppfattede forskjeller i farge, styrke og tidsbruk for å nå full lysstyrke. Men store forbedringer har blitt gjort i alle disse områdene, takket være store investeringer i teknologien av de store lyspæreprodusentene.

IP Grad(IP Rating)/Kapslingsgrad

En "IP grad (index of protection/international protection rating)" forteller deg mengden av beskyttelse en lysarmatur eller annet utstyr mot at noe skal trenge inn i den. Inklusiv støv, jord og vann så vel som hender og fingre. For eksempel utstyr som har en IP grad på 22 er beskyttet mot fingre og dryppende vann. IP graden består av 2 sifre: Det første sifferet angir utstyrets beskyttelse mot inntrenging av faste gjenstander for eksempel støv, og utilsiktet kontakt med spenningsførende deler av kroppsdelene som for eksempel fingre. Det andre sifferet angir utstyrets beskyttelse mot skadelig inntrenging av vann.

Fargetemperatur(CCT)

Fargetemperaturen beskriver hvorvidt en lyskilde oppfattes "varm" eller "kald/kjølig" indikert av den "correlated colour temperatur(CCT)". Lamper med et "varmt" uttrykk har en CCT på 2700-3000K(Kelvin) og ses på som passende for husholdningsmiljøer; "kaldere/kjøligere" lamper er ofte 4000K, og er oftere brukt i kontorlandskaper og handelsnæring. Jo høyere verdien i Kelvin er, jo kaldere er lyset.

Fargegjengivelse(CRI/Ra)

CRI er kort for "Colour-rendering index", CRI er evnen til en lyskilde å vise fargene til et objekt riktig. Lyskilder med en dårlig fargegjengivelse kan forvrengte noen farger, som kan i verste tilfelle gjøre at du ender opp med brune sokker når de skulle være grønne. Jo høyere CRI, på en 0-100 skala, jo mer nøyaktig vil lyskilden vise farger. CRI og Ra brukes om hverandre, enkelt fortalt så måles CRI i Ra. Eksempel, solens fargegjengivelse(CRI) er 100 Ra.

CE

CE er en forkortelse for Conformité Européenne(den europeiske samsvarskomiteen). Dette er et merke som må være på alle belysningsprodukter(og andre varer) for at de skal lovlig kunne selges i Europa. Det er hvordan produsenter erklærer at deres varer samsvarer med all relevant EU legislasjon.